

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA w OLSZTYNIE

ul. Artyleryjska 3e

10-950 OLSZTYN

tel/fax (0-89) 527-28-24, 534-94-00

Olsztyn, dnia 27 sierpnia 2007 r.

P/07/142

LOL-410-11-03/07

**Pan
Jerzy Welke
Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy
w Braniewie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie skontrolowała Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie („PUP” lub „Urząd”) w zakresie wykorzystania środków publicznych na szkolenia bezrobotnych w latach 2005 – 2007 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawiono w protokole kontroli podpisanym 26 czerwca 2007 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie środków publicznych na szkolenie bezrobotnych w badanym okresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości nie mających jednak zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność. Jednocześnie NIK ocenia jako zadawalającą realizację zadań polegających na planowaniu, zlecaniu i realizacji szkoleń bezrobotnych.

1. Urząd w sposób zadawalający planował szkolenie osób bezrobotnych. Roczne plany szkoleń ustalano na podstawie zgłoszeń osób zainteresowanych, zapotrzebowania pracodawców oraz rozmów prowadzonych z bezrobotnymi. Były one dostosowane do cyklu finansowania i zakładały oszczędne zużywanie środków finansowych.

¹ Dz. U. z 2001 r., Nr 85, poz. 937 ze zm.

Ustalono jednocześnie, że PUP planując szkolenia nie podejmował współpracy z powiatowymi urzędami pracy w ościennych powiatach, jak również nie uwzględniał wpływu sąsiednich powiatów na rynek pracy.

Również nie prowadził sformalizowanych działań identyfikujących bariery dostępności szkoleń na lokalnym rynku pracy. Na podstawie ankiety NIK ustalono m.in. że wśród bezrobotnych występowała bierność w stosunku do proponowanych przez Urząd usług, spowodowana głównie trudnościami z dojazdem na zajęcia oraz brakiem pieniędzy na ich opłacenie. Respondenci dostrzegali ponadto strach przed nowymi wyzwaniami, a także niechęć niektórych pracodawców do osób po szkoleniach.

2. W okresie objętym kontrolą zlecenie szkoleń bezrobotnych instytucjom szkoleniowym należy uznać za zadawalające. Wydatki na szkolenia grupowe planowane były na podstawie informacji o cenach szkoleń jednostek szkolących, a indywidualnych - średnio wg przeciętnego kosztu z roku poprzedniego.

W tym czasie na szkolenia zaplanowano 869.212,0 zł (5,64 % wszystkich wydatków). W latach 2005 – 2006 wykorzystano odpowiednio 321.000,0 zł (95,82 % wartości planowanej) i 304.057,0 zł (99,96 %). Niewykorzystane środki z Europejskiego Funduszu Społecznego (w terminach przewidzianych prawem) zwrócono do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Wobec firm szkoleniowych wymagano m.in. prowadzenia zajęć w Braniewie, zapewnienia odpowiednich warunków lokalowych i wyposażenia techniczno-dydaktycznego, prowadzenia zajęć praktycznych w wyspecjalizowanych jednostkach wyposażonych w odpowiedni sprzęt, dostarczenia uczestnikom niezbędnych materiałów edukacyjnych.

Weryfikację programów (szkoleń grupowych) przeprowadzały komisje powołane zarządzeniami Pana Dyrektora. Urząd nie zatrudniał specjalistów z poszczególnych branż ze względu na brak środków na ten cel. Spośród 22 zorganizowanych kursów grupowych, w 15 z nich ofertę szkolenia wybrano kierując się najniższą ceną. W 7 natomiast przypadkach była to oferta droższa np. o: 2.642,0 zł za kurs brukarzy, 4.016,00 zł za kurs komputerowy, 5.384,0 zł za naukę języka niemieckiego i angielskiego (każdy) oraz za trzy kursy ABC przedsiębiorczości odpowiednio 4.812,0 zł, 3.475,0 zł i 2.326,0 zł. Wybór droższych ofert uzasadniano jakością programów szkolenia oraz kwalifikacjami kadry dydaktycznej.

Urząd nie prowadził jednak analiz cen kursów w sąsiednich urzędach. Ustalono, że koszty podobnych lub takich samych kursów w PUP, w porównaniu

z innymi urzędami, często były wyższe w przeliczeniu na jedną szkoloną osobę, i tak: angielskiego oraz niemieckiego dla początkujących odpowiednio o 33,6 % i 40,4 %, opiekuna medycznego z językiem angielskim (dwa kursy) o 46,7 % i 27,0 %, nowoczesnego handlowca – sprzedawcy o 100,3 %, spawania metodą TIG o 51,5 %.

3. Sposób rekrutacji kandydatów na szkolenia grupowe był zadawalający, mimo iż Urząd nie opracował w tym zakresie jednoznacznych zasad. W okresie objętym kontrolą rekrutacji na szkolenia dokonywano poprzez zapisy chętnych spełniających kryteria określone w programie szkoleniowym. Najczęściej był to wiek bezrobotnego i okres zarejestrowania w PUP. Ostatecznego kwalifikowania dokonywała komisja złożona z pracowników Urzędu, a wybór prowadzono wg uznania jej członków, gdyż nie były określone jednoznaczne kryteria kwalifikowania kandydatów.

W ocenie NIK brak takich kryteriów mógł jednak powodować nieprawidłowości przy kwalifikowaniu kandydatów. Świadczy o tym wysoki (38,9%) w badanym okresie odsetek kandydatów niezakwalifikowanych na szkolenia. I tak ze zgłoszonych 767 osób, przyjęto zaledwie 469 (61,1%).

W latach objętych kontrolą PUP przeprowadzał analizę efektywności zatrudnienia raz na koniec roku chociaż, zgodnie z posiadanymi standardami, powinien po 3 i 6 miesiącach od zakończenia kursu.

W latach 2005 i 2006 spośród ogółem 267 absolwentów kursów grupowych, 118 z nich (44,2 %) rozpoczęło działalność gospodarczą lub podjęło pracę.

W Urzędzie nie prowadzono analiz satysfakcji pracodawców z poziomu kwalifikacji osób przyjętych do pracy jak również analiz skuteczności kosztowej dla poszczególnych kursów oraz nie identyfikowano problemów przeszkolonych po skierowaniu do pracy.

W ocenie NIK postępowanie takie było niewłaściwe albowiem utracono kontrolę nad celowością i trafnością wyboru szkoleń w powiązaniu z potrzebami rynku pracy.

Jako niezadawalające należy ocenić zwiększanie się na terenie powiatu liczby osób bez kwalifikacji (pomimo prowadzonych szkoleń), i tak: w 2005 r. było ich 917, a w 2006 r. już 1.984 wzrost o 116,4 %. Również prognoza na 2007 zakłada spadek zaledwie o 4,2 % liczby takich osób, tj. do poziomu 1.900.

4. Prowadzoną przez Urząd ewaluację jakości szkoleń bezrobotnych należy uznać za zadawalającą. W PUP analizowano ilości osób zaczynających i kończących naukę.

Ustalano również efektywność szkoleń w latach 2005 – 2006. Wyniosła ona odpowiednio 96,8 % i 98,5 % w przypadku szkoleń grupowych oraz 86,8 % i 97,7 % w przypadku indywidualnych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi oraz uwzględniając przebieg narady pokontrolnej w dniu 23 sierpnia br., Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) Dokonywanie identyfikacji potrzeb pracodawców i bezrobotnych w zakresie szkoleń oraz barier ich dostępności i częstotliwości ich występowania.
- 2) Oszacowanie liczby bezrobotnych niezarejestrowanych w PUP oraz opracowanie i wdrożenie procedur zapewniających obiektywne kryteria naboru kandydatów na szkolenia.
- 3) Dokonywanie analiz efektywności zatrudnienia po 3 i 6 miesiącach od zakończenia kursów, zgodnie ze standardami posiadanymi przez PUP, oraz dokonywanie analiz porównawczych szkoleń w aspekcie ich optymalizacji .

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Dyrektora w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem